

Az Országos Érdekegyeztető Tanács részére
Budapest

Tárgy: az üzemanyagok jövedéki adója

A kormány javaslatot tett az üzemanyagok jövedéki adójának emelésére. A híradások szerint az Országos Érdekegyeztető Tanács egyes tagjai kifogásolják ezt a tervet.

Az üzemanyagok jövedéki adója 2002 óta nem emelkedett, pedig azóta az infláció csaknem 40 százalékos volt. Ez azt jelenti, hogy ilyen módon 2002 óta – 2008. évi árszinten számolva – közel 1000 milliárd forint többlettámogatást kapott a közúti közlekedés ahhoz képest, mintha a jövedéki adó (és a hozzá kapcsolódó áfa) reálértéken a 2002. évi szinten maradt volna. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy ekkora támogatást kapott az import a hazai munkával szemben.

Ezzel a politikával ugyanazt a hibát követné el a kormány, mint az MSZMP vezetősége az 1973-74-es, majd 1979-es olajválság idején, amikor a határon akarta megállítani az olajárak emelkedésének begyűrűződését. Az eredmény közismert: torz fejlődés, az elavult gazdasági szerkezet továbbélése, óriási pazarlás és hatalmas államadósság.

Magyarországon a fosszilis energiahordozók ára korábban sem tükrözte és ma sem tükrözi azok valódi költségeit. Egyebek mellett azt sem jelzi megfelelően a felhasználók részére, hogy egy igen korlátozottan rendelkezésre álló erőforrásról van szó. Ezek az árak tehát téves jelzéseket adnak a gazdaság szereplőinek, ami rendkívüli mértékben nehezíti a nemzetgazdaság szerkezetének korszerűsítését és gátolja az innovációt.

A jövedéki adó folyamatos csökkenése mesterségesen gerjeszti az üzemanyagok iránti keresletet, konzerválva a jelenlegi gazdasági és fogyasztási szerkezetet, miközben éppen takarékosságra, az energia hatékonyabb felhasználásra kellene ösztönözni a lakosságot és a gazdaság szereplőit. Ezt sok ország vezetői felismerték, és ennek megfelelően cselekszenek. Például a kínai kormány a kőolaj tavalyi drasztikus áremelkedésére az üzemanyagok adójának emelésével válaszolt, hogy még tovább csökkentse a keresletet, és az ország gyorsan növekvő gazdaságát egy még korszerűbb, energiatakarékosabb szerkezet felé mozdítsa el. A német kormány pedig a tehergépkocsik útdíját emelte 40-90 százalékkal. Az Európai Unió 2008. június 19-20-án tartott csúcstalálkozójának egyhangúan elfogadott zárónyilatkozata az olaj- és gázárak emelkedésével kapcsolatban a következőket szögezte le: „A torzító pénzügyi és egyéb beavatkozásokat el kell kerülni, mivel ezek megakadályozzák, hogy a gazdaság szereplői megfelelően alkalmazkodjanak.” Az Európai Bizottság többször kijelentette azt is, hogy a jövedéki adó csökkentése azért sem célszerű, mert arra ösztönzi az olajexportáló országokat, hogy növeljék a kőolaj árát – hiszen azt tapasztalják, hogy ezt az importáló országok kormányai a saját adófizetőik pénzéből majd úgyszólván ellentételezik.

Amennyiben nem emelik az üzemanyagok jövedéki adóját, akkor kevesebb lehetőség lesz a munkabéren lévő adóterhek csökkentésére. Az Országos Érdekegyeztető Tanácsnak tehát most azt is el kell döntenie, hogy a külföldi olajtársaságokat vagy a magyar munkavállalókat segíti.

Budapest, 2009. február 20.

Lukács András
elnök